

31991L0250

17.5.1991

ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

L 122/42

**SMERNICA RADY
zo 14. mája 1991
o právnej ochrane počítačových programov**

(91/250/EHS)

RADA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva a najmä na jej článok 100a,

so zreteľom na návrh Komisie ⁽¹⁾,

v spolupráci s Európskym parlamentom ⁽²⁾,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽³⁾,

keďže počítačové programy nie sú v súčasnosti jasne chránené platným zákonodarstvom vo všetkých členských štátoch a táto ochrana, pokiaľ existuje, má rôzne vlastnosti;

keďže rozvoj počítačových programov vyžaduje investovanie značných ľudských, technických a finančných prostriedkov, zatiaľ čo počítačové programy možno kopírovať za zlomok nákladov, potrebných na ich samostatné vytvorenie;

keďže počítačové programy zohrávajú neustále dôležitejšiu úlohu v mnohých priemyselných odvetviach a z tohto dôvodu možno predpokladať že technológia počítačových programov má základný význam pre rozvoj priemyslu v spoločenstve;

keďže určité rozdiely právnej ochrany počítačových programov, poskytované právnymi poriadkami členských štátov majú bezprostredné negatívne účinky na fungovanie spoločného trhu v oblasti počítačových programov a takéto rozdiely by sa mohli ľahko zväčšiť so zavádzaním nových právnych predpisov členských štátov v tejto veci;

keďže existujúce rozdiely s takýmito dôsledkami treba odstrániť a zabrániť tomu, aby vznikli nové, zatiaľ čo rozdiely neovplyvňujúce nepriaznivé fungovanie spoločného trhu v podstatnej miere, sa nemusia odstrániť, ani nie je nutné brániť ich vzniku;

keďže právny rámec spoločenstva na ochranu počítačových programov môže byť vymedzený predovšetkým tak, že členské štáty budú povinné priznať ochranu počítačovým programom podľa autorského zákona ako literárnym dielam, a ďalej tým, že určia nositeľa a predmet ochrany, výlučné práva na udelenie súhlasu alebo zákazu určitých konaní, ktorých sa chránené osoby môžu dovolať, ako aj trvanie ochrany;

keďže na účely tejto smernice pojem „počítačový program“ zahŕňa programy v akejkoľvek forme vrátane tých, ktoré sú včlenené do technického vybavenia počítača (hardvéru); tento pojem zahŕňa aj prípravnú koncepcijnú prácu vedúcu k vyvinutiu počítačového programu za podmienky, že na základe jej povahy bude možné v neskoršom štádiu vytvoriť počítačový program;

⁽¹⁾ Ú. v. ES C 91, 12.4.1989, s. 4; a

Ú. v. ES C 320, 20.12.1990, s. 22.

⁽²⁾ Ú. v. ES C 231, 17.9.1990, s. 78; a smernica zo 17. apríla 1991 (ešte neuvyverejnená v úradnom vestníku).

⁽³⁾ Ú. v. ES C 329, 30.12.1989, s. 4.

keďže kritériá používané na určenie, či je počítačový program originálny alebo nie, by nemali zahŕňať žiadne skúšky kvalitatívnych alebo estetických vlastností programu;

keďže spoločenstvo je plne viazané podporovať medzinárodnú normalizáciu;

keďže funkcia počítačového programu je komunikovať a pracovať spolu s ostatnými prvkami počítačového systému a s jeho používateľmi; na tento účel sa vyžaduje logické a prípadne fyzické prepojenie a interakcia potrebná na plné fungovanie programu (softvéru) a technického vybavenia (hardvéru) s iným programom a technickým vybavením a s používateľmi;

keďže časti programu, ktorých účelom je také prepojenie a interakcia medzi prvkami programu (softvéru) a technického vybavenia (hardvéru) sa všeobecne nazývajú „rozhranie“ (interfaces);

keďže toto prepojenie a interakcia sa všeobecne nazýva „styková prevádzková schopnosť“ (interoperabilita); keďže takáto interoperabilita sa môže definovať ako schopnosť vymieňať si informácie a vzájomne používať vymenené informácie;

keďže na predchádzanie pochybnostiam treba spresniť, že chránené je len vyjadrenie počítačového programu a že myšlienky a princípy, na ktorých je založený každý prvok programu vrátane tých, ktoré sú podkladom ich rozhrania, nie sú chránené autorským právom podľa tejto smernice;

keďže v súlade s touto zásadou autorského práva nie sú myšlienky a princípy, ktoré tvoria základ logiky, algoritmov a programovacích jazykov, chránené autorským právom podľa tejto smernice;

keďže v súlade s právnymi predpismi a súdnej praxe členských štátov, ako aj s medzinárodnými zmluvami o autorských právach, je autorskými právami chránené vyjadrenie týchto myšlienok a princípov;

keďže na účely tejto smernice, pojem „nájom“ znamená poskytnutie počítačového programu alebo jeho rozmnoženiny na použitie na obmedzený čas a s cieľom dosiahnuť zisk; keďže tento pojem nezahŕňa verejnú výpožičku, ktorá vecne nespadá do vecnej pôsobnosti tejto smernice;

keďže výlučné práva autora zabrániť neoprávnenému rozmnožovaniu jeho diela treba podriaďiť obmedzenej výnimke umožňujúcej pri počítačovom programe vyhotovenie rozmnoženiny technicky potrebnej na využívanie tohto programu jeho oprávneným nadobúdateľom;

keďže to znamená, že konania spočívajúce v zavádzaní a prevádzke potrebnej na využívanie oprávnené nadobudnutej rozmnoženiny programu a konania na účely opravy jeho chýb nesmú byť zmluvne zakázané, ak nie je osobitne zmluvne dohodnuté inak, najmä v prípade predaja rozmnoženiny programu;

akékoľvek iné konania potrebné na využívanie rozmnoženiny programu môžu byť jej oprávneným nadobúdateľom uskutočnené v súlade so zamýšľaným účelom;

keďže osobe, ktorá má právo používať počítačový program, nemožno brániť v činnosti potrebnej na skúmanie, štúdium alebo testovanie fungovania programu za podmienky, že tieto činnosti neohrozujú autorské právo k programu;

keďže neoprávnené rozmnožovanie, preklad, úprava alebo zmena formy kódu, v ktorej bola rozmnoženina počítačového programu dodaná, ohrozuje výlučné práva autora;

keďže za určitých okolností sú vyhotovené rozmnoženiny kódu a preklad jeho formy v zmysle článku 4 písm. a) a b) nevyhnutné na získanie informácie potrebnej na dosiahnutie stykovej prevádzkovej schopnosti (interoperability) nezávisle vytvoreného programu s inými programami;

keďže z tohto dôvodu treba ustanoviť, že len za týchto obmedzených okolností je vyhotovovanie rozmnoženiny a prekladu osobou, ktorá má právo používať rozmnoženinu programu, alebo v jej mene oprávnené a zodpovedá dobrým mravom, a preto nevyžaduje súhlas nositeľa práv;

keďže jedným z cieľov tejto výnimky je umožniť prepojenie všetkých prvkov počítačového systému vrátane tých, ktoré vytvorili rôzni výrobcovia, a to tak, aby mohli fungovať spoločne;

keďže takáto výnimka autorových výlučných práv nemôže byť použitá tak, že by spôsobila ujmu oprávneným záujmom nositeľa práv alebo, že by ohrozila zvyčajné využívanie programu;

keďže na účely zachovania súladu s ustanoveniami Bernskej dohody o ochrane literárnych a umeleckých diel má ochrana trvať počas života autora a 50 rokov po 1. januári roka nasledujúceho po roku, v ktorom zomrel, alebo pri anonymných alebo pseudoanonymných dielach 50 rokov od 1. januára roka nasledujúceho po roku, v ktorom bolo dielo prvýkrát uverejnené;

keďže ochrana počítačových programov podľa zákonov o autorskom práve by nemala byť na prekážku tomu, aby sa v prípade potreby použili iné formy ochrany; keďže však všetky zmluvné ustanovenia, ktoré sú v rozpore s článkom 6 alebo s výnimkami uvedenými v článku 5 ods. 2 a 3, by sa mali považovať za neplatné od počiatku;

keďže ustanovenia tejto smernice sa nedotýkajú použitia pravidiel súťaže podľa článku 85 a 86 zmluvy, ak dodávateľ v dominantnom postavení odmietne sprístupniť informáciu, ktorá je potrebná na stykovú prevádzkovú schopnosť (interoperabilitu), ako je definovaná v tejto smernici;

keďže ustanovenia tejto smernice by sa nemali dotýkať osobitných požiadaviek práva spoločenstva prijatých vzhľadom na zverejňovanie rozhrania v oblasti telekomunikácií a ani rozhodnutie Rady o normalizácii v odbore informačných technológií a telekomunikácií;

keďže táto smernica sa nedotýka odchýlok stanovených vnútroštátnymi právnymi predpismi vzťahujúcimi sa k Bernskej dohode v bodoch, ktoré nie sú predmetom tejto smernice,

PRIJALA TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Predmet ochrany

1. V súlade s ustanoveniami tejto smernice členské štáty chránia počítačové programy podľa autorského práva ako literárne diela v zmysle Bernskej dohody o ochrane literárnych a umeleckých diel. Na účely tejto smernice zahŕňa pojem „počítačové programy“ aj ich prípravný koncepčný materiál.

2. Ochrana podľa tejto smernice sa vzťahuje na vyjadrenia počítačového programu v akejkoľvek forme. Myšlienky a princípy, na ktorých je založený ktorýkoľvek prvok počítačového programu, vrátane tých, ktoré sú podkladom ich rozhrania, nie sú podľa tejto smernice chránené autorským právom.

3. Počítačový program je chránený, ak je pôvodný v tom zmysle, že je autorovým vlastným duševným výtvorom. Žiadne iné kritériá na určenie možnej ochrany sa nepoužívajú.

Článok 2

Autorstvo počítačových programov

1. Autorom počítačového programu je fyzická osoba alebo skupina fyzických osôb, ktorá program vytvorila, alebo, kde to umožňuje právny poriadok členského štátu, právnická osoba označená týmto právnym poriadkom za nositeľa práv. Ak sú právnym poriadkom členského štátu uznávané kolektívne diela, pokladá sa za jeho autora osoba považovaná právnym poriadkom členského štátu za tú, ktorá vytvorila dielo.

2. Pri počítačovom programe vytvorenom spoločne skupinou fyzických osôb patria výlučné práva týmto osobám spoločne.

3. Ak je počítačový program vytvorený zamestnancom pri plnení jeho povinnosti alebo podľa pokynov vydaných jeho zamestnávateľom, je zamestnávateľ výlučne oprávnený vykonávať všetky

majtkové práva k takto vytvorenému programu, ak nie je v zmluve dohodnuté inak.

Článok 3

Užívateľia ochrany

Ochrana sa priznáva všetkým fyzickým alebo právnickým osobám, ktorým prislúcha podľa vnútroštátneho autorského právneho zákonodarstva vzťahujúceho sa na literárne diela.

Článok 4

Úkony podliehajúce obmedzeniam

S výnimkou ustanovení článkov 5 a 6 zahŕňajú výlučné práva nositeľa práv v zmysle článku 2 právo robiť alebo povoľovať:

- a) trvalé alebo dočasné rozmnoženiny počítačového programu akýmkoľvek prostriedkami a v akejkoľvek forme, čiastočne alebo v celku. Ak si zavedenie, predvedenie, prevádzka, prenos alebo uloženie počítačového programu vyžaduje takú rozmnoženinu, na takéto úkony sa vyžaduje súhlas zo strany nositeľa práva;
- b) preklad, spracovanie, úpravu a každú inú zmenu počítačového programu a rozmnožovanie takto vzniknutých programov bez toho, aby tým boli dotknuté práva osoby, ktorá mení program;
- c) akúkoľvek formu verejného rozširovania originálu alebo rozmnoženiny počítačového programu vrátane nájmu. Prvý predaj rozmnoženiny počítačového programu v spoločenstve uskutočnený nositeľom práva alebo s jeho súhlasom vyčerpáva právo na verejné rozširovanie takejto rozmnoženiny, s výnimkou práva na kontrolu ďalšieho nájmu počítačového programu alebo jeho rozmnoženiny.

Článok 5

Výnimky z úkonov podliehajúcich obmedzeniam

1. Ak nie sú osobitné zmluvné ustanovenia, úkony uvedené v článku 4 písm. a) a b) nevyžadujú súhlas nositeľa práv, ak ide o úkony potrebné na použitie počítačového programu oprávneným nadobúdateľom v súlade so zamýšľaným účelom, vrátane opravy chýb.

2. Osobe oprávnenej používať počítačový program sa nesmie zmluvne brániť, aby z neho vyhotovila záložnú rozmnoženinu, pokiaľ je na takéto použitie potrebná.

3. Osoba, ktorá má právo používať rozmnoženinu počítačového programu, je oprávnená bez súhlasu nositeľa práva tento program skúmať, študovať alebo skúšať jeho fungovanie na účely zistenia myšlienok a princípov, na ktorých je založený ktorýkoľvek prvok programu, ak tak činí pri niektorom z úkonov zavádzania, predvedenia, prevádzkovania, prenášania alebo ukladania, ktoré je oprávnená vykonať.

Článok 6

Rozklad

1. Súhlas nositeľa práva sa nevyžaduje tam, kde rozmnožovanie alebo preklad jeho formy v zmysle článku 4 písm. a) a b) sú nevyhnutné na získanie informácie potrebnej na dosiahnutie stykovej prevádzkovej schopnosti (interoperability) nezávisle vytvoreného počítačového programu a inými programami, za podmienky, že sú splnené nasledujúce predpoklady:

- a) tieto úkony uskutočňuje nadobúdateľ licencie alebo iná osoba, ktorá má právo používať rozmnoženinu počítačového programu, alebo osoba oprávnená tak konať ich menom;
- b) informácie potrebné na dosiahnutie stykovej prevádzkovej schopnosti (interoperability) nebola osobám uvedeným pod písm. a) skôr ľahko a rýchlo dostupná; a
- c) tieto úkony sú obmedzené na tie časti pôvodného programu, ktoré sú potrebné na dosiahnutie prevádzkovej schopnosti (interoperability).

2. Ustanovenia odseku 1 nedovoľujú, aby informácia získaná ich uplatnením:

- a) bola použitá na iné ciele, ako na dosiahnutie prevádzkovej schopnosti (interoperability) nezávisle vytvoreného počítačového programu;
- b) bola poskytnutá iným, s výnimkou prípadov, keď je to potrebné na dosiahnutie prevádzkovej schopnosti (interoperability) nezávisle vytvoreného počítačového programu;
- c) bola využitá na vývoj, výrobu alebo odbyť počítačového programu v podstate podobného v jeho vyjadrení, alebo na akékoľvek iné úkony, ktoré porušujú autorské právo.

3. V súlade s ustanoveniami Bernskej dohody o ochrane literárnych a umeleckých diel nesmú byť ustanovenia tohto článku vykladané tak, že dovoľujú, aby bol použitý spôsobom, ktorý je neodôvodnene na ujmu oprávnených záujmov nositeľa práv, alebo ktorý je v rozpore so zvyčajným využívaním počítačového programu.

Článok 7

Zvláštne ochranné opatrenia

1. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článkov 4, 5 a 6, členské štáty v súlade so svojimi vnútroštátnymi právnymi

predpismi ustanovia primerané prostriedky proti osobe, ktorá spácha niektorý z činov uvedených ďalej pod písm. a), b) a c):

- a) každé uvedenie rozmnoženiny počítačového programu do obehu vedome alebo v domnienke, že ide o nedovolenú rozmnoženinu;
- b) držbu rozmnoženiny počítačového programu na obchodné účely vedome alebo v domnienke, že ide o rozmnoženinu nedovolenú;
- c) každé uvedenie do obehu alebo držba na komerčné účely akýchkoľvek prostriedkov, ktorých jediným zamýšľaným účelom je uľahčiť neoprávnené odstránenie alebo obídienie akéhokoľvek technického zariadenia, ktoré by malo byť použité na ochranu počítačového programu.

2. Nedovolené vyhotovené rozmnoženiny budú zabavené podľa právneho poriadku príslušného členského štátu.

3. Členské štáty môžu ustanoviť zabavenie akýchkoľvek prostriedkov uvedených v odseku 1 písm. c).

Článok 8

Trvanie ochrany

1. Ochrana je zaručená počas autorovho života a päťdesiat rokov po jeho smrti alebo po smrti posledného z autorov; pokiaľ je počítačový program anonymným dielom alebo pseudonymným dielom, alebo pokiaľ sa podľa vnútroštátnych právnych predpisov v súlade s článkom 2 ods. 1 za autora považuje právnická osoba, trvá obdobie ochrany päťdesiat rokov od dátumu, kedy bol počítačový program prvýkrát oprávneným spôsobom zverejnený. Čas trvania ochrany sa počíta od 1. januára roku nasledujúceho po uvedených udalostiach.

2. Členské štáty, ktoré už používajú dobu ochrany dlhšiu než je doba uvedená v odseku 1, môžu zachovať svoje súčasné obdobie trvania ochrany až do času, kedy bude obdobie trvania ochrany chránených diel zosúladené s právom spoločenstva všeobecnejším spôsobom.

Článok 9

Zachovanie iných právnych ustanovení

1. Ustanovenia tejto smernice sa nedotýkajú žiadnych iných právnych úprav, vzťahujúcich sa najmä na patentové právo, ochranné známky, nekalú súťaž, obchodné tajomstvo, ochranu polovodičových výrobkov alebo zmluvné právo. Všetky zmluvné ustanovenia, ktoré sú v rozpore s článkom 6 alebo s výnimkami ustanovenými v článku 5 ods. 2 a 3, sú od počiatku neplatné.

2. Ustanovenia tejto smernice sa vzťahujú aj na programy vytvorené pred 1. januárom 1993 bez toho, aby boli dotknuté úkony, ku ktorým došlo pred týmto dátumom, a práva nadobudnuté pred týmto dátumom.

Článok 10

Záverečné ustanovenia

1. Členské štáty uvedú do platnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do 1. januára 1993.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravujú členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímajú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 11

Táto smernica je adresovaná členským štátom.

V Bruseli 14. mája 1991

*Za Radu
predseda
J. F. POOS*